ДНЕВНИКЪ

(стенографический)

на

V Обикновенно Народно Събрание

(пьрва редовна сессия).

XVIII ЗАСѢДАНИЕ, СРѢДА, 18 НОЕМВРИЙ 1887 ГОДИНА.

(Начало въ 1½ часа слѣдъ пладнѣ, подъ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя г-на Д. Тончева).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря. Ще се прочете списъка на г-да прѣдставителитѣ, за да се види кои отсѫтствуватъ и кои присѫтствуватъ въ настоящето засѣдание.

Секр. Байчевъ: (Чете списъка). Отсѫтствуватъ: Панайотъ Славковъ, Геор. Живковъ, Д. Грековъ, Никола Станевъ, Д. Марковъ, Павелъ Костовъ, Д-ръ Странски, Дим. Митовъ, Ив. Стойновъ, Дим. Стояновъ, Д. Мантовъ, Иорд. Симеоновъ, Иорд. Маноловъ, Илия Маджаровъ, Хасанъ Х. Салимовъ, Славчо Тѫпчилещовъ, Галибъ Х. Еминовъ, Тома Цековъ Зайковъ, Ив. Халачовъ, Ив. Стамболовъ, Захарий Градинаровъ, Ахмедъ Ефенди Есадовъ, Х. Велизаровъ, Пенко Рачовъ, Димитръ Златевъ, Пенчо Шиваровъ, Спасъ Кожухаровъ, Д-ръ Мирковичъ, Стеф. Димитровъ, Каменъ Симеоновъ, Филипъ Симидовъ, Д-ръ Я. Геровъ и Симо Гиговъ.

Прѣдсѣд.: Отъ всичкото число на г-да прѣдставителитѣ въ днешното засѣдание отсѫтствуватъ 33 души, има законното число за да се отвори засѣданието и да се пристѫпи къмъ разглѣждание въпроситѣ, положени на дневенъ редъ. Нъ прѣди това г-нъ секретаря ще прочете съкратения протоколъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Байчевъ: (Чете съкратения протоколъ отъ 17 засѣдание отъ 16-й Ноемврий).

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да направи забѣлѣжка върху прочетений протоколъ? (Нѣма). Значи, протокола се приема за точенъ и правиленъ. Първия въпросъ на дневенъ редъ е трето прочитание и гласуване изцѣло закона за довършването на висящитѣ дѣла отъ бившитѣ въ Източна Румелия окржжни и върховно административни сѫдилища.

Г-нъ секретаря ще прочете тоя законъ.

Секр. Байчевъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за довършването на висящитѣ дѣла отъ бившитѣ въ Източна Румелия окржжни и върховно-административни сѫдилища.

Чл. 1. На общитѣ сѫдилища се прѣдаватъ за довършване слѣдующитѣ висящи дѣла:

а) дѣлата по искове, предявени съгласно членове 67 алинея 2 и 121 чл. ал. 2 отъ Органическия Уставъ;

б) дѣлата по искове, предявени съгласно чл. 67 ал. 1 и 121 чл. ал. 1 отъ Органич. Уставъ отъ частни лица, общества и общини, правата на които сѫ нарушени отъ распорѣжданията и рѣшенията на административнитѣ мѣста и лица — а тъй сѫщо и дѣлата по искове за взискание възнаграждение за вредъ и убитки на сѫщото основание, — когато тия установления и лица сѫ направили распорѣжданията вънъ отъ властьта, които имъ прѣдоставятъ законитѣ;

в) дѣлата по нарушение различни специални закони, като питейний, табачний и др.

Чл. 2. Всичкитѣ останали (други) дѣла отъ административнитѣ сѫдилища се прѣдаватъ на съотвѣтствующитѣ административни власти за довършване по сега дѣйствующитѣ закони.

Чл. 3. Означенитѣ въ чл. 1 висящи дѣла се довършватъ съгласно постановленията на Врѣм. Сѫд. Правила, като се има прѣдъ видъ станалото по дѣлото производство.

Чл. 4. Висящитѣ въ окржжнитѣ административни сѫдилища дѣла се довършватъ отъ редовнитѣ окржжни, а висящитѣ въ върховното административно сѫдилище се довършватъ отъ Пловдивския апелативенъ сѫдъ.

Чл. 5. Противъ рѣшенията на апелативния сѫдъ по тия дѣла се допуща кассационна жалба съгласно правилата за учреждението на Върховния Кассационенъ Сѫдъ.»

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой да направи прѣдложение за измѣнение или допълнение на прочетения законъ? (Нѣма). Тогава ще се тури на гласоподаване закона. Който не приема закона въ послѣдно чтение, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, приема се.

Слѣдъ това, съобщавамъ на г-да прѣдставителитѣ, че е внесенъ отъ г-на М-ра на Нар. Просвѣщение законъ за стипендиитѣ и врѣменнитѣ помощи.

Понеже нѣма друго на дневенъ редъ, желае ли Нар. Събрание още днесь да се чете тоя законъ? (Гласове: Да се чете). Който не желае да се чете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, днесь ще се чете. — Г-нъ секретаря ще го прочете.

Секр. Байчевъ: (Чете):

„Докладъ до Народното Събрание

по законопроекта за стипендиитѣ и врѣменнитѣ помощи.

За да се уреди по-добрѣ раздаването на суммитѣ, прѣдвиждани въ държавния бюджетъ, или завѣщавани отъ частни лица и дружества, за поддържание на възпитанници, М-ството на Народното Просвѣщение още прѣзъ 1883 година е изработило «Законъ за раздаване стипендии и пособия», одобренъ отъ тогавашния «Държавенъ Съвѣтъ» и утвърденъ съ указъ отъ 24 Августъ 1883 година подъ No. 642. Споредъ тоя законъ испълнението на членове 2-й, 5-й и 17-й се възлага на учрѣжденията «Държавенъ Съвѣтъ» и «Учебенъ Съвѣтъ», които сѫ сѫществували по врѣмето на неговото обнародване; но понеже тия учрѣждения сѫ били испослѣ закрити, тѣхнитѣ упразнени функции сѫ се прѣнасяли по усмотрѣнието на Министра, ту върху самото М-ство, ту върху Министерския Съвѣтъ. Приспособлението на споменѫтитѣ членове по такъвъ начинъ и неприспособимостьта на други нѣкои членове отъ сѫществующия законъ е прѣчило на правилното раздаване стипендиитѣ и помощитѣ. За да се отстрани това отъ една страна, а отъ друга, за да се опрѣдѣли въ бѫдѫще по-точно начина за отпущание на държавнитѣ сумми за поддържание на възпитанници, както и за контролата по тѣхъ, М-ството счита за необходимо сѫществующия законъ да бѫде замененъ съ други новъ и по тоя начинъ прѣдставя на Нар. Събрание настоящия «законопроектъ за стипендиитѣ и врѣменнитѣ помощи.»

Тоя законопроектъ съдържа по редъ установленията за стипендиитѣ на ученицитѣ въ срѣднитѣ и специални училища въ България, за стипендиитѣ въ висшитѣ и специални училища въ чужбина и за врѣменнитѣ помощи, съобразно съ категориитѣ на кандидатитѣ.

Прѣдъ видъ на голѣмото число кандидати за стипендии и помощи, което за напрѣдъ, вѣроятно, ще се усили още по-вече, оказва се нужда, да се прѣдвиди въ бѫдѫще по-строгъ цензъ за успѣха и бѣдностьта на кандидатитѣ за стипендии изобщо, а за кандидатитѣ за стипендии въ чужбина да се прѣдвиждѫтъ и конкурсни испити. За да се усигури по възможность по-строгото контролиране на кандидатитѣ, изискватъ се всички необходими свидѣтелства, като е обърнѫто особенно внимание на свидѣтелствата за бѣдность (чл. 19-й, точка г), съ които сѫ ставали често злоупотрѣбления, та за това и е установено да бѫдѫтъ обстоятелственно изложени отъ надлѣжното общинско управление и удостовѣрени отъ околийския началникъ или окржжния управитель.

Прошенията за стипендии въ България се разглѣждатъ прѣдварително въ учителскитѣ съвѣти, които сѫ по-добрѣ запознати съ състоянието и способноститѣ на просителитѣ, а послѣ въ Министерството; а прошенията и документитѣ на кандидатитѣ за стипендии въ чужбина се разглѣждатъ винаги отъ коммисии. Като кандидати за стипендии прѣимуществено се считатъ дѣцата на родители, заслужили на отечеството.

Годишнитѣ стипендии въ България сѫ раздѣлени на цѣли отъ 480 лева и половини отъ 240 лева, а въ чужбина размѣра на стипендиитѣ е 2400—1200 лева, който се опрѣдѣля за всѣки кандидатъ съгласно съ мѣстнитѣ условия, занятието, документитѣ и пр. отъ Министерский Съвѣтъ по прѣдложението на М-ството на Просвѣщението. При това се прѣдвиждатъ и по-голѣми стипендии въ България до 720 лева максимумъ, ако би съ врѣме да се откриятъ у насъ и по-високи училища. На ученицитѣ въ чужбина се отпущатъ освѣнь това и необходимитѣ сумми за пѫтни пари, училищно и испитно право, инструменти и екскурзии, каквито тѣ немогѫтъ да неплащатъ отъ стипендията си. Длъжноститѣ на стипендиантитѣ, опрѣдѣлени въ членове 10-й, 11-й, 13-й, 25-й—33-й, сѫ: да слѣдватъ редовно занятията си; да иматъ безукорно поведение и добъръ успѣхъ, а слѣдъ свършването на курса да служѫтъ по распорѣждането на правителството на съотвѣтствующа съ подготовката имъ длъжность. Въ чл. 11-й и 30-й сѫ опрѣдѣлени условията, по които се прѣкратяватъ или отнѣматъ стипендиитѣ, ако ученицитѣ не показватъ удовлетворителни успѣхи, ако заболѣятъ, ако не слѣдватъ редовно занятията си и ако се докаже, че може да се издържатъ на свои разноски.

За врѣменнитѣ помощи, на които максимума е 600 лева, е прѣдвиденъ сравнително и по-малъкъ цензъ, относително успѣха, за да се даде възможность и улеснение и на не толкова отличнитѣ, но добри и бѣдни ученици да продължаватъ своето образование.

София, 9 Ноември 1887 година.

М-ръ на Народното Просвѣщение: Г. Живковъ».

Ще прочета и закона за стипендиитѣ и врѣменнитѣ помощи.

„ЗАКОНЪ

за стипендиитѣ и врѣменнитѣ помощи.

I. Общи положения.

Чл. 1. Всѣкоя година правителството поддържа извѣстно число възпитанници въ държавнитѣ мѣстни и чуждестраннитѣ учебни завѣдения.

Чл. 2. Възпитанницитѣ се поддържатъ отъ сумми, прѣвидени въ държавния бюджетъ и отъ завѣщания на частни лица и дружества.

Чл. 3. Възпитанници въ чужбина се поддържатъ само въ висши или специални учебни заведения, а въ България само въ специалнитѣ и срѣднитѣ учебни заведения.

II. Стипендии за ученици въ срѣдни и специални учебни заведения въ България.

Чл. 4. Въ специалнитѣ училища стипендии се отпущатъ на ученици отъ всѣкой класъ, а въ гимназиитѣ и другитѣ срѣдни учебни заведения само на ученици отъ горнитѣ классове.

Забѣлѣжка. Въ долнитѣ классове на държавнитѣ училища може да се отпущатъ стипендии съ разрѣшението на Министерский Съвѣтъ само на дѣца на прѣстарѣли или починѫли учители, на родители паднѫли на бойното поле или при испълнение на длъжноститѣ си и тѣмъ подобни.

Чл. 5. Стипендии се отпущатъ на ученицитѣ съ министерски приказъ въ началото на всѣка учебна година при слѣдующитѣ условия:

а) кандидатитѣ да сѫ приети за редовни ученици въ държавнитѣ училища и да притѣжаватъ свидѣтелства съ отличие отъ послѣднята учебна година.

б) да сѫ бѣдни и бѣдността имъ да е удостовѣрена отъ надлѣжното общинско управление съгласно съ чл. 19-й точка *г.*

в) да притѣжаватъ медицинско свидѣтелство, че сѫ здрави.

г) да иматъ такава възрасть, която прѣсмѣтната по классове до свършването на срѣдне учебно заведение да не надминува 20 години, а за специалнитѣ училища да не надминува 25 години.

д) да сѫ Български поданници.

Чл. 6. Просителитѣ испращатъ прошенията си съ изискванитѣ свидѣтелства: училищно, медицинско, кръщелно и за бѣдность въ дирекцията на надлѣжното училище, гдѣто като се разглѣдатъ въ учителския съвѣтъ, прѣпращатъ се въ Министерството съ исказано мнѣние — кои отъ просителитѣ заслужватъ стипендия.

Чл. 7. Испратенитѣ прошения се разглѣждатъ въ Министерството, което и рѣшава окончателно, на кои отъ просителитѣ се отпущатъ стипендии.

Чл. 8. Стипендиитѣ въ България сѫ цѣли отъ 480 лева и половини отъ 240 лева.

Забѣлѣжка. Съ откриването на по-високи училища въ страната, могѫтъ да се отпущатъ и по-голѣми стипендии, на които максимума е 720 лева годишно.

Чл. 9. Стипендиатитѣ си получаватъ стипендиитѣ мѣсечно чрѣзъ директора на училището.

Чл. 10. Стипендиатитѣ, като държавни възпитанници сѫ длъжни да посѣщаватъ редовно училището, да иматъ всѣкога безукорно поведение и, най-малко, добъръ успѣхъ по задлъжителнитѣ прѣдмѣти.

Чл. 11. Стипендиитѣ се отнѣматъ съ приказъ отъ Министра, по прѣдставление на директора, съгласно съ рѣшението на учителския съвѣтъ, по слѣдующитѣ причини:

а) ако стипендиата нѣма добро поведение;

б) ако направи най-много 10 неизвинени отсѫтствия прѣзъ учебната година;

в) ако показва неудовлетворителни успѣхи прѣзъ годината или на испита;

г) ако боледува постоянно и болестьта му прѣчи на редовното слѣдване на уроцитѣ;

д) ако се докаже, че има срѣдства да се издържа.

Забѣлѣжка. По прѣдставление на директора на едно училище и съ рѣшението на учителския съвѣтъ, Министра може да прѣкрати врѣменно стипендията на тия, които сѫ показали недобро поведение или неудовлетворителни успѣхи.

Чл. 12. На стипендиати, които сѫ свършили курсъ и издържали съ успѣхъ всички прѣдвидени испити, се отпуща стипендия въ размѣръ още за два мѣсеца.

Чл. 13. Свършилитѣ стипендиати въ България, които сѫ получвали двѣ или повече години стипендия, сѫ длъжни по распорѣждането на Министерството, ако бѫдатъ поканени за това въ течение на два мѣсеца слѣдъ свършването на курса, да служатъ двѣ години на държавна или общинска служба, съобразно съ подготовката имъ.

III. Стипендии за висши и специални учебни заведения въ чужбина.

Чл. 14. Стипендии въ чужбина се даватъ само на редовни ученици въ университети, политехники, академии и други висши и специални училища.

Чл. 15. Максимума на годишната стипендия въ чужбина е 2400 лева, а минимума 1200 лева.

Чл. 16. Размѣра на годишната стипендия за всѣкой кандидатъ се опрѣдѣля отъ Министерския Съвѣтъ, по прѣдставлението на Министерството на Просвѣщението, споредъ материалното състояние на кандидата, наукитѣ които ще слѣдва и мѣстнитѣ условия на града, гдѣто ще се учи.

Чл. 17. На всичкитѣ стипендиати въ чужбина се отпущатъ отдѣлно и такситѣ за право учение, за испититѣ, печатание на тезитѣ, за най-необходимитѣ инструменти и екскурзии.

18. Министерството на Народното Просвѣщение съ одобрението на Министерский Съвѣтъ опрѣдѣлява всѣка година колко и какви стипендии, съобразно съ нуждитѣ на страната, ще се отпустнѫтъ, за което се извѣстява чрѣзъ «Държ. Вѣстникъ».

Чл. 19. Просителитѣ испращатъ своитѣ прошения въ Министерството на Народното Просвѣщение, като означаватъ по коя специалность искатъ да слѣдватъ, и ги придружаватъ съ слѣдующитѣ документи:

а) Свидѣтелство за свършенъ курсъ отъ срѣдне или специално учебно заведение; това свидѣтелство трѣбва да има срѣдня бѣлѣжка «много добъръ» (5);

б) кръщелно свидѣтелство;

в) медицинско свидѣтелство, че кандидата е здравъ;

г) свидѣтелство за бѣдность, издадено отъ надлѣжното общинско управление и удостовѣрено отъ околийския началникъ или окржжния управитель, въ което да бѫдатъ обстоятелственно изложени възрастьта, занятието, численността на семейството и материалното състояние на родителитѣ (настойницитѣ) на просителя, съ показание на тѣхнитѣ движими и недвижими имоти и годишни приходи. Въ случай, че родителитѣ сѫ умрѣли, трѣбва да се покаже въ свидѣтелството наслѣдството, което сѫ му оставили.

Забѣлѣжка. За невѣрность на тия свѣдѣния, виновнитѣ се даватъ подъ сѫдъ за фалшификация.

д) удостовѣрение, че кандидата е Български поданникъ.

Чл. 20. Кандидатитѣ за стипендии въ чужбина немогѫтъ да бѫдатъ по-млади отъ 16 год., нито по-възрастни отъ 26 години.

Чл. 21. При еднакви други условия, прѣдпочитатъ се кандидати свършили въ България и синоветѣ на прѣстарѣли учители и на заслужили на отечеството родители.

Чл. 22. Министра на Народното Просвѣщение назначава комисия за разглѣждание на прошенията и опрѣдѣление на кандидатитѣ, съобразно съ членове 19-й, 20-й и 21-й отъ настоящия законъ, която рапортира писменно за избраннитѣ кандидати, на основание на което Министра рѣшава — на кои отъ кандидатитѣ трѣбва да се дадѫтъ стипендии.

Чл. 23. При много еднакви и добри кандидати, Министра на Просвѣщението съставлява комисии въ по-главнитѣ градове при гимназиитѣ, за испитване на кандидатитѣ чрѣзъ конкурсъ, слѣдъ което се постѫпва спорѣдъ чл. 22-й.

Чл. 24. На новоназначенитѣ съ приказъ стипендиати се даватъ пѫтни пари, съобразно съ растоянието за отиването имъ въ града, въ който ще слѣдватъ ученето си. Сѫщо се отпущатъ пѫтни пари и на онии стипендиати, които сѫ свършили курса на ученето си или пакъ се завръщатъ съ разрѣшението на Министерството по засвидѣтелствувана болесть.

Чл. 25. Слѣдъ постѫпването въ училището стипендиатитѣ сѫ длъжни да прѣдставятъ на Министерството удостовѣрение отъ управлението на училището, че сѫ приети за редовни ученици по оня клонъ, по който сѫ опрѣдѣлени отъ Министерството.

Чл. 26. Стипендиатитѣ сѫ длъжни да прѣдставляватъ удостовѣрения отъ управлението на училището за занятията си за всѣки семестръ и свидѣтелства за успѣхъ, споредъ прѣдвиденитѣ испити въ законитѣ и правилницитѣ на надлѣжнитѣ държави.

Чл. 27. Всѣки новоназначенъ стипендиатъ дава своержчно писменно задължение, че ще служи на държавата, ако бѫде приканенъ отъ правителството, кѫдѣто и да е и на каквато и да е държавна длъжность, съобразно съ подготовката му, толкова врѣме, колкото е получавалъ стипендия.

Чл. 28. Ако нѣкой стипендиатъ се откаже да служи, длъженъ е да повърне въ държавния ковчегъ цѣлата изждивена за него сума.

Чл. 29. Никой стипендиатъ не може да се прѣмѣсти отъ едно училище въ друго безъ разрѣшение отъ М-стра на Просвѣщението.

Чл. 30. Стипендиитѣ на ученици въ чужбина се отнематъ съ приказъ отъ М-стра на Просвѣщението по слѣдующитѣ причини:

а) ако стипендиата неправи прѣдвиденитѣ испити; б) ако успѣха му не е удовлетворителенъ; в) ако не се съобразява съ наставленията и заповѣдитѣ на Министерството; г) ако е заболѣлъ; д) ако се докаже, че може да се издържава на свои срѣдства.

Чл. 31. Стипендиатъ, който се възвърне въ България слѣдъ свършването на курса или по други причини, длъженъ е да съобщи веднага на Министерството.

Чл. 32. Ако нѣкой стипендиатъ се завърне въ България прѣди свършването на курса и безъ разрѣшение на Министерството, длъженъ е да повърне изждивената за него сума или да прослужи на държавата, ако правителството намѣри това за добрѣ, толкова врѣме, колкото се е ползувалъ съ стипендия.

Чл. 33. Стипендиати, които въ течение на 3 мѣсеца слѣдъ завръщанието си въ България, не се назначѫтъ на длъжность, освобождаватъ се отъ задълженията на чл. 28-й отъ настоящия законъ.

IV. Врѣменни помощи на ученици въ висши и специални учебни заведения въ чужбина.

Чл. 34. Врѣменни помощи се даватъ на ученици въ университети, политехники, академии и други висши или специални училища въ чужбина.

Чл. 35. Най-голѣмата врѣменна помощь, която може да се даде на ученикъ прѣзъ една и сѫща учебна год. е 600 лева.

Забѣл. По-малки помощи могѫтъ да се даватъ и два пѫти прѣзъ сѫщата година, но общата сумма неможе да надмине максимума 600 лева.

Чл. 36. За да се отпустне врѣменна помощь на нѣкой ученикъ, той трѣбва да прѣдстави съ прошение до Министерството на Народното Просвѣщение слѣдующитѣ документи:

а) свидѣтелство, че слѣдва като редовенъ ученикъ въ нѣкое висше или специално училище въ чужбина; б) свидѣтелство за успѣха въ училището (испитно); в) свидѣтелство за бѣдность (чл. 19-й, т. г) и г) медицинско свидѣтелство, че е здравъ.

Чл. 37. Прошенията се разглѣждатъ отъ нарочно натоварена за това лица въ Министерството на Просвѣщението и слѣдъ писменния тѣхенъ рапортъ, М-стра на Просвѣщението рѣшава и опрѣдѣля размѣра на пособието, съобразно съ специялностьта, мѣстото на ученето и документитѣ на просителя.

Чл. 38. При отпущание на врѣменна помощь се прѣдпочитатъ кандидати отъ по-горнитѣ курсове и при еднакви други условия такива, които иматъ по-добръ успѣхъ.

Чл. 39. Само въ исключителни случаи, съ разрѣшението на Министерский Съвѣтъ, може да се отпущатъ врѣменни помощи и на ученици, които сѫ постѫпили въ висши или специални училища въ чужбина, но по уважителни причини немогѫтъ да прѣдставятъ свидѣтелства за успѣхъ, а инакъ удовлетворяватъ другитѣ изисквания на чл. 36-й.

Чл. 40. Слѣдъ обнародването на настоящия законъ «закона за раздаваньe стипендии и пособия отъ 24-й Августь 1883 година» се отмѣнява.

Прѣдсѣд.: Има ли нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ да говори по принципъ на тоя законъ?

М-ръ Г. Живковъ: Вие изслушахте г-да, мотивитѣ, изложени въ доклада ми, по законопроекта за стипендиитѣ. Ще обърна вниманието Ви на единъ главенъ мотивъ и той е слѣдующия: че сѫществующия законъ издаденъ въ 1883 год., е законъ, който е удобрѣнъ отъ Държавния Съвѣтъ и утвърденъ отъ Князя.

На основание чл. 44-й отъ Конституцията, никой законъ неможе да се издаде, измѣни или допълни, до гдѣто той по-напрѣдъ не бѫде разисканъ и приетъ отъ Нар. Събрание. Слѣдователно, сѫществующия законъ, нѣма сила на законъ. Мисля, че нѣма нужда да се гласува приеманието или неприеманието му по принципъ, а само остава да се рѣши: да ли Събранието желае веднага да се пристѫпи къмъ разискванието му, или да се проводи на комисия.

Дако Ангеловъ: Г-да прѣдставители! Споредъ чл. 33-й отъ нашия Бѫтр. Правилникъ, всѣки законопроектъ или прѣдложение, което се внася отъ М-ра, слѣдъ като се прочете пита се прѣдставителството, приема ли го по принципъ или не, и щомъ

се приеме по принципъ, нѣма съмнѣние, че или се пристѫпва къмъ незабавното му разискване или се прѣпраща на коммисия, която като го изучи, докладва на Нар. Събрание, и послѣдьното се произнася върху тоя законопроектъ. Като имамъ прѣдъ видъ това и като зимамъ въ съображение, че законопроекта за стипендиитѣ и врѣменнитѣ помощи, внесенъ отъ г-на М-ра на Нар. Просвѣщение е важенъ и сериозенъ, исказвамъ мнѣние, че тоя законопроектъ трѣбва да се прѣпрати на коммисия, която слѣдъ като го разглѣда, да прѣдстави докладъ въ Нар. Събрание и послѣ това . . . . (Прѣдсѣдатель: Г-нъ Ангеловъ! Послѣ иде тоя въпросъ). Азъ нѣма съмнѣние, че съмъ съгласенъ съ г-на М-ра на Нар. Просвѣщение, че по принципъ приемамъ тоя законъ. Приемамъ още и ще искажя благодарность къмъ г-на М-ра за това, защото негова милость е прѣдвидѣлъ въ проекта си особенъ членъ, който казва, че стипендиитѣ трѣбва да се раздаватъ прѣимущественно на бѣднитѣ. До сега подобенъ законъ или подобно нѣщо не е имало.

Ще кажя единъ примѣръ. Г-да! По́-напрѣдъ стипендиитѣ се раздаваха все на богатитѣ, — тия които иматъ аркá, които иматъ защита, а на бѣднитѣ не се даваха. (Гласове: Не е това въпроса!) Благодаря на г-на М-ра за това. Въ заключение ще кажя, че по принципъ приемамъ закона и моля г-да прѣдставителитѣ да се съгласятъ и приематъ да се прѣпрати тоя законъ на коммисия.

Прѣдсѣд.: Това не е въпроса. Моля Ви, по принципъ приемате ли законопроекта?

Дако Ангеловъ: По принципъ приемамъ.

Кировъ: Отказвамъ се.

Тилбезовъ: Отказвамъ се.

Прѣдсѣд.: И тъй ще се тури на гласуване: приема ли се по принципъ тоя законопроектъ. Който приема тоя законопроектъ по принципъ, да си вдигне рѫката. (Вишегласие). Значи, приема се.

Какъ желае Народното Събрание? Веднага ли да се пристѫпи къмъ разискването му, или да се проводи на коммисия? (Едни гласове: Веднага. Други: — Да се проводи на коммисия).

М-ръ Г. Живковъ: Мисля г-да, че по́-добрѣ ще бѫде да се даде на коммисията, която сте избрали по М-вото на Народното Просвѣщение, понеже може отъ страна на коммисията да станѫтъ полѣзни допълнения или измѣнения въ тоя законопроектъ. (Гласове: Съгласни).

Прѣдсѣд.: И тъй законопроекта за стипендиитѣ ще се проводи на коммисия.

Г-да! Дневния редъ е исчерпанъ.

Свѣщ. Караджовъ: Искамъ думата.

Прѣдсѣд.: Думата има г-нъ Свѣщ. Караджовъ.

Свѣщ. Караджовъ: Г-да прѣдставители! Мѣсецъ свършихме, втория настѫпихме, едвамъ още 14 засѣдания ще имаме и то съ сѫбботата, въ която, отъ какъ сме се събрали, прошетарната коммиссия не е докладвала. А при това, идущата сѫббота е и праздникъ. Моля да кажя на г-да прѣдставителитѣ, че до днесь приемаме законопроекти по принципъ, а нищо тъй официално не сме рѣшили, освѣнъ закона за носение орѫжие, съ което сме осигурени. Прѣдлагамъ на поч. Нар. Събрание да имаме всѣкидневни засѣдания, защото имаме било законопроекти било прѣдложения още много, за които трѣбва и много работа. Прѣдлагамъ на Нар. Събрание да земемъ за принципъ както утрѣшния день тъй и всѣки день да работимъ тукъ. Ако не работимъ, ще продължаваме така и ще станемъ да си отидемъ, безъ да свършимъ работа. Това е моето прѣдложение, за да можемъ да удовлетворимъ желанията на нашитѣ избиратели. 35 дена има отъ какъ засѣдаваме и отворени сѫ очитѣ на избирателитѣ ни къмъ насъ, да видятъ какво сме свършили, а нищо нѣма. Прѣдлагамъ на Нар. Събрание да приеме щото да работимъ енергически, и както сме задължени отъ нашитѣ избиратели, а не да се събираме на извънрѣдни засѣдания и нищо да не вършимъ.

Прѣдсѣд.: Прѣдложението на Свѣщ. Караджова ще се тури на гласуване най-послѣ. Има ли нѣкой да прѣдлага нѣщо за идущия дневенъ редъ?

Ив. Цвѣтковъ: Г-да прѣдставители! Избраната отъ Нар. Събрание коммисия за разглѣждание разни законопроекти по М-вото на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, на която съмъ докладчикъ, е прѣгледала закона за Окр. Съвѣти и е готова съ своя докладъ. Ако се придържаме о Правилника, изисква се доклада на коммисията да бѫде печатанъ, но тъй като измѣненията и допълненията, които намѣри коммисията въ законопроекта сѫ нищожни, намѣри за излишно да се печата доклада и́.

За това, моля Нар. Събрание да се съгласи да се не печата тоя докладъ, за да стане по́-скоро четението на законопроекта, тъй като нѣмаме много друга готова работа, и да не губимъ врѣмето си напраздно.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Цвѣтковъ, докладчика на коммиссията по М-вото на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, моли, на основание чл. 38-й отъ Вѫтр. Правилникъ, да приеме Нар. Събрание да се не печата тоя докладъ. Приема ли Нар. Събрание това прѣдложение? (Приема се). И тъй остава за идущия дневенъ редъ закона за Окр. Съвѣти и съобщение законопроекти по М-вото на Вѫр. Дѣла. Има ли още нѣкой да прѣдлага за дневенъ редъ нѣщо?

Вълнаровъ: Г-да! На основание чл. 105-й отъ Конституцията, приготвихъ и донасямъ вамъ, чрѣзъ поч. бюро за разглѣждание и удобрѣние едно прѣдложение за измѣнение на 32-й чл. отъ закона за чиновницитѣ, а именно за ония чиновници, които, безъ да сѫ болни, като зиматъ отпускъ да не получаватъ заплата. (Подава прѣдложението си на бюрото).

Прѣдсѣд.: Има ли още нѣкой да прѣдлага нѣщо за идущия дневенъ редъ.

Ив. Халачовъ: Свѣщ. Караджовъ прѣдлага да сме се събирали и да имаме всѣкидневни рѣдовни засѣдания. Азъ не могѫ да се съглася съ желанието на свѣщ. Караджова, тъй като виждаме, че засѣданията се отлагатъ, не че не сме се събирали, а защото нѣма работа. Ако се събираме и нѣмама работа, не зная да ли ще удовлетворимъ нашитѣ избиратели. Мисля, че това не съвпада въ мандата на прѣдставителитѣ. Това нѣщо може да се испълни, но ако коммисиитѣ сѫ приготвили работа, а днесь прѣсичаме засѣданието за това, защото нѣмаме работа на дневенъ редъ. Има законопроекти внесени по късно отъ нѣкои М-рства, а тъй сѫщо и нѣкои отъ бюджетитѣ, така щото, не могѫтъ на́ скоро да се изучатъ отъ коммиситѣ. На основание на това, азъ не могѫ да се съглася съ свѣщ. Караджова и моля да се не приема прѣдложението му. Ние сме имали случай, че два пѫти на день сме засѣдавали, но сега не е тъй работата. (Гласове: Вѣрно!)

Свѣщ. Караджовъ: Г-да! Ние сме избрани отъ срѣдата на народа, да прѣдставлявами народа. Азъ не се съгласявамъ подъ никакъвъ начинъ съ г-на Халачова, защото ние, които сме отредени на разни коммисии, по 4—5 пѫти прѣдсѣдателитѣ на тия коммисии даватъ распорѣждания и пакъ членоветѣ не се събиратъ редовно. И азъ г-да съмъ прѣдсѣдатель на една отъ тия коммисии и става седмо распорѣждание правя за редовното събирание на членоветѣ. Има г-да прошения останали и забѣлѣжени отъ 79 год. отъ прошетарната коммисия, но не разглѣдани. При това, хора осждени на смъртъ и т. н. дали прошения прѣзъ 79, 80, 81 до 1886 год. За това прѣдлагамъ пакъ и настоявамъ на прѣдложението си и ако имате присърдце и състрадание къмъ вашитѣ избиратели, моля ви да приемете моето прѣдложение, защото тукъ се иска работа.

Прѣзидентъ-М-ръ С. Стамболовъ: Г-нъ свѣщ. Караджовъ прѣдлага работи за идущия дневенъ редъ. Такива прѣдложения или поучения, както прави негова милость, не могѫтъ да се разискватъ сега, и неразбирамъ защо говори два пѫти и му се възражава. Ако има да се прѣдлага нѣщо, то може да се тури на дневенъ редъ и послѣ да се разисква.

Прѣдсѣд.: Който приема прѣдложението на свѣщ. Караджова, да си вдигне рѫката. (Меншество). Значи, не се приема.

Д. Козницки: Прѣдлагамъ да има утрѣ извънредно засѣдание исключително за прошенията.

Прѣдсѣд.: Който приема това прѣдложение, да си вдигне рѫката. (Меншество). Значи, утрѣ не ще има засѣдание.

Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 3 часа 15 мин. слѣдъ пладнѣ).

Прѣдсѣдатель: **Д. Тончевъ.**

Подпрѣдсѣдатели: **З. Стояновъ.** **П. Славковъ.**

Секретари: **Зах. Градинаровъ.** **Ив. Златаревъ.** **Д-ръ Стефановъ.** **Геор. Пѣневъ.** **Антонъ Байчовъ.** **Ив. Халачовъ.**

Секретари: **Иор. Симеоновъ.** **Д-ръ Сарж-Ивановъ.** **Христо Лѣкарски.** **Ат. Гр. Каракашевъ.** **Дим. Петковъ.** **Д-ръ Стояновичь.**

Стенографъ: **Л. А. Сарафовъ.**